

Standardy techniczne Wydawnictwa FRSE

I. Standardy szczegółowe dla wszystkich publikacji

1. Materiał powinien zostać przekazany za pośrednictwem poczty elektronicznej lub na nośniku.
2. Tekst może być zapisany w pliku tekstowym (Word, OpenOffice, LibreOffice) dowolnym krojem i dowolną wielkością czcionki. Typografia oraz wcięcia i interlinie zostaną dostosowane do szaty graficznej przyjętej dla danej serii wydawniczej na etapie składu komputerowego dokonywanego w Wydawnictwie. Wszystkie pliki tekstowe powinny zawierać informację o Autorze (i ew. jego afiliacji).
3. Zdjęcia przyjmowane są wyłącznie w plikach TIF, JPG, RAW, EPS w skali 1:1, w rozdzielczości 300 dpi, bez kompresji lub z minimalną kompresją. Fotografie zmniejszone w celu publikacji w internecie nie nadają się do wykorzystania w druku. Zdjęć NIE NALEŻY umieszczać w plikach tekstowych. Wszystkie fotografie powinny zawierać informację o Autorze zdjęcia, zapisaną we właściwościach pliku. W przypadku gdy zostały na nich uwiecznione osoby, należy do nich dołączyć kopie zgód tych osób na przetwarzanie ich wizerunku w danej publikacji.
4. Rysunki, wykresy, ilustracje, zdjęcia, mapy należy przygotować oddzielnie. Każdy rysunek, wykres, każde zdjęcie, każda ilustracja, mapa powinny zawierać tytuł (umieszczany nad grafiką), legendę (umieszczaną obok grafiki lub pod nią), źródło danych (umieszczane pod grafiką), a także zostać opatrzone numerem – w tekście należy oznaczyć nim proponowane miejsce umieszczenia danego obiektu (np. rysunek 3, wykres 2). Rysunki i wykresy powinny być edytowalne: podlinkowane do arkusza kalkulacyjnego lub przekazane w oddzielnych plikach w arkuszu kalkulacyjnym. Liczby niepełne należy przedstawiać z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku. Należy unikać określeń poniżej/powyżej/na poniższej ilustracji/powyższej/ i podawać numer ilustracji, np.: „Schemat przedstawiono na ilustracji 1”. Opisy towarzyszące materiałowi ilustracyjnemu mogą być zamieszczone w tekście lub wszystkie razem oddzielnie. W tekście głównym nie należy szczegółowo opisywać zilustrowanych danych. Tytuł należy zamieścić nad obiektem, źródło – pod.
5. Tabele należy sporządzać bez dodatkowego formatowania (bez ozdóbek, kolorów tła i czcionki). Powinny być ponumerowane cyframi arabskimi i opatrzone tytułem zwięzłym opisującym ich zawartość (bez kropki na końcu). Do przypisów w tabelach należy używać gwiazdek (*, **, ***) dla oznaczenia poziomów istotności statystycznej lub małych liter w nawiasach w indeksie górnym ^(a), ^(b), ^(c) – dla pozostałych objaśnień. Pierwszy wyraz nagłówków kolumn tabel należy zaczynać od wielkiej litery. Należy oznaczyć numerem tabeli proponowane miejsce jej umieszczenia w tekście (np. tabela 1, tabela 2). Pod tabelą

należy zamieścić źródło zawartych w niej danych oraz objaśnienia przypisów. Liczby niepełne należy przedstawiać z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku. Należy unikać określeń poniżej/powyżej/w poniższej tabeli/powyższej/ i podawać numer tabeli, np.: „Zestawienie [istotnych informacji] przedstawiono w tabeli 1”. W tekście głównym nie należy szczegółowo opisywać danych przedstawionych w tabeli.

6. Jeśli elementem tekstu są infografiki – do pliku z tekstem źródłowym należy dołączyć plik Excel z danymi źródłowymi i stosownym opisem. Danych do infografik NIE NALEŻY umieszczać w plikach tekstowych. W wyjątkowych przypadkach Wydawnictwo może zaakceptować łatwe do odwzorowania graficznego materiały w innych formatach. Skomplikowane infografiki warto przesyłać z wyprzedzeniem, by studio graficzne miało czas na ich opracowanie.
7. Jeśli element graficzny jest chroniony prawem autorskim na innych zasadach niż ujęte w otwartych licencjach, wymagana jest pisemna zgoda Autora oryginału lub właściciela praw autorskich na bezpłatne wykorzystanie tych materiałów w pracy. Za uzyskanie i dostarczenie takiej zgody odpowiada Autor. Zawsze jednak w źródle danych należy podać informację o wykorzystaniu cudzego elementu graficznego w formie odwołania do publikacji wraz z podaniem numeru strony.
8. Rysunki, schematy, wykresy oraz inne graficzne przedstawienia informacji w tekście powinny być czytelne, edytowalne, dostarczone w oddzielnym folderze, zapisane jako pliki otwarte, czyli CDR, AI, EPS, XLS. Mogą być też dostarczone w postaci wydruków wysokiej jakości, umożliwiającą ich reprodukcję (nie nadają się materiały kopiowane z internetu lub odbitki kserograficzne).

Wszystkie infografiki (wizualizacje danych) i grafy będą dostosowywane do szaty graficznej danej serii wydawniczej. Oznacza to, że użyte przez Autorów kolory i sposoby wizualizacji danych mogą się zmienić (np. wykres słupkowy może zostać zamieniony na kołowy, jeśli będzie to uzasadnione ze względów graficznych lub merytorycznych). O zmianach tych Autorzy zostaną poinformowani.

II. Standardy szczegółowe dla serii naukowej

1. Strony maszynopisu powinny być ponumerowane w sposób ciągły.
2. Struktura tekstu w wersji maksymalnej powinna wyglądać następująco:
  - a. strona tytułowa – tytuł pracy, imiona i nazwisko Autora/Autorów lub Redaktora naukowego/Redaktorów naukowych
  - b. spis treści według schematu:
    - 1. – oznacza numer rozdziału
    - 1.1. – śródtytuł pierwszego stopnia
    - 1.1.1. itd. – śródtytuł drugiego stopnia
  - c. wykaz skrótów i oznaczeń;
  - d. wstęp/wprowadzenie/przedmowa;
  - e. tekst główny z przypisami na dole strony, podzielony na rozdziały
  - f. podsumowanie/zakończenie;
  - g. aneksy;
  - h. bibliografia z podziałem na: bibliografię i źródła internetowe (netografię) lub na akty prawne. W przypadku publikacji jednego autora bibliografia powinna być wspólna dla wszystkich rozdziałów, w przypadku publikacji wieloautorskich – na końcu rozdziału. i. słownik terminów;
  - i. indeksy;
  - j. wykazy ilustracji, tabel;
  - k. streszczenia i słowa kluczowe;
  - j. afiliacje, biogramy.
3. W pracach zbiorowych streszczenia i słowa kluczowe należy zamieścić pod tytułem rozdziału z oznaczeniem, odpowiednio, „Streszczenie” i „Słowa kluczowe”. Tak samo należy postąpić ze streszczeniami i słowami kluczowymi w języku angielskim (odpowiednio, „Abstract” i „Keywords”). Streszczenia powinny liczyć od ok. 400 do ok. 800 znaków ze spacjami).

Streszczenie ma zachęcić czytelnika do lektury; w zwięzły sposób powinno prezentować postawiony problem/pytanie badawcze, analizowane zmienne/czynniki, metodę/narzędzia badania, osoby/grupy badane, uzyskane wyniki, wnioski. Nie należy w nim powtarzać ani parafrazować tytułu; treść powinna być napisana w trzeciej osobie.

W słowach kluczowych należy zamieścić ok. 5 haseł. Na pierwszym miejscu powinna znaleźć się nazwa dyscypliny lub subdyscypliny, do której należy praca; słowami kluczowymi mogą być nazwy własne. Hasła powinny być trafne i ułatwiać skuteczne przeszukiwanie na ich podstawie zawartości elektronicznych zasobów wiedzy.

4. W każdym rozdziale niezbędne jest podanie afiliacji Autorów (według wzoru: uczelnia, wydział/kolegium, katedra, adres e-mail) w pierwszym przypisie lub pod nazwiskiem Autora na początku rozdziału.
5. Biogramy należy przygotować według wzoru: imię, nazwisko, tytuł lub stopień naukowy, afiliacja, stanowisko lub pełniona funkcja, informacje o zainteresowaniach badawczych i osiągnięciach. Objętość notki nie powinna przekraczać 500 znaków ze spacjami.
6. Odsyłacze w tekście głównym i przypisach oraz opisy bibliograficzne należy przygotować zgodnie z zasadami przyjętymi w standardzie APA (American Psychological Association).
7. Odsyłacze do źródeł umieszcza się w systemie: (nazwisko, rok wydania), np.: **(Kwiatkowski, 2006)**.
8. W przypadku powoływania się na różne publikacje tego samego autora z tego samego roku, należy oznaczyć je dodatkowo literami, np.: **(Kwiatkowski, 2006a, s. 46; Kwiatkowski, 2006b)**.
9. Jeśli odsyłacz stoi przy cytacie lub zapożyczonym elemencie graficznym, w odsyłaczu podaje się numer strony, np.:
„Ten etap w pedagogice pracy jest nazywany edukacją przedzawodową, czyli wprowadzeniem do odgrywania ról społecznych, i rozpoczyna się przed podjęciem nauki w szkole podstawowej” **(Kwiatkowski, 2006, s. 46)**.
10. Jeśli autorem jest instytucja, podaje się jej pełną nazwę: **(Główny Urząd Statystyczny, 2000)**.
11. Jeśli publikacja jest niedatowana, zamiast roku pisze się „bdw.”: **Kwiatkowski (bdw.)**, a w przypadku braku informacji o autorze stosuje się skrót „bda.”: **(bda., 2006)**.
12. Jeśli publikacja ma dwóch autorów, podaje się dwa nazwiska ze spójnikiem „i”: **(Kwiatkowski i Nowak, 2006)** lub **Kwiatkowski i Nowak (2006)**. Jeśli autorów jest więcej, spójnik „i” stawia się przed ostatnim: **(Kwiatkowski, Nowak i Kowalski, 2006)**, a nazwiska wszystkich autorów wymienia się tylko w pierwszym odsyłaczu. W kolejnych podaje się tylko pierwsze nazwisko z dodaniem „i in.”: **(Kwiatkowski i in., 2006)**.
13. Odsyłacze można łączyć w jednym nawiasie, zachowując porządek alfabetyczny, a nie chronologiczny. Kolejne publikacje oddziela się średnikiem, a nazwisko od daty – przecinkiem: **(Kwiatkowski, 2006a; 2006b; Nowak, 2006)**.
14. Jeśli autor tekstu odwołuje się do publikacji znanej mu jedynie z omówienia przez autora innej publikacji, odsyłacz z przyimkiem „za:” odsyła do tej innej publikacji: **(Główny Urząd Statystyczny, 2000, za: Kwiatkowski, 2006)**. Natomiast w spisie literatury należy podać jedynie pracę, z której pochodzi omówienie (w tym wypadku: Kwiatkowski, 2006).
15. Wszystkie odwołania należy opisać w bibliografii i ułożyć je w porządku alfabetycznym, a w przypadku kilku dzieł tego samego autora – w porządku chronologicznym. Wykaz

powinien obejmować jedynie opis źródeł, na które powołano się w tekście. Dokładność i kompletność bibliografii leży w gestii Autora/Autorów. W przypadku materiałów nieupowszechnionych lub nieopublikowanych należy zawrzeć jak największą liczbę informacji, aby umożliwić ich zidentyfikowanie.

16. Bibliografia powinna zostać opracowana według następujących wzorów:

książka:

Schumpeter, J. A. (1960). *Teoria rozwoju gospodarczego*. Przeł. J. Grzywicka. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Otoo, S., Agapitova, N. i Behrens, J. (2009). *The capacity development results framework: a strategic and results-oriented approach to learning for capacity development*. New York: World Bank Institute.

Wei, R. C. Darling-Hammond, L., Andree, A., Richardson, N. i Orphanos, S. (2009). *Professional learning in the learning profession: a status report on teacher development in the U.S. and abroad*. Dallas–Stanford: National Staff Development Council–School Redesign Network.

książka, której autorem jest instytucja:

Główny Urząd Statystyczny (2020). *Rocznik statystyczny przemysłu 2019*. Warszawa: Główny Urząd Statystyczny.

Organisation for Economic Co-operation and Development (2019). *PISA 2018 results* (t. 3). Paris: OECD Publishing.

publikacja zbiorowa:

Sztanderska, U. i Drogosz-Zabłocka, E. (red). (2019). *Wykształcenie zawodowe. Perspektywa systemu edukacji i rynku pracy*. Warszawa: Wydawnictwo FRSE.

➔ Opis publikacji zbiorowej umieszcza się tylko wtedy, kiedy autor odwołuje się w tekście do całej pracy, a nie do jej poszczególnych rozdziałów.

rozdział w publikacji zbiorowej:

Hernik, K., Malinowska, K. i Sijko, K. (2014). Cechy nauczyciela a wyniki nauczania. W: R. Dolata (red.), *Czy szkoła ma znaczenie?* (t. 2, s. 235–267). Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych.

Warowicki, M., Chojnowska-Ochnik, N., Polakowski, D., Rogala, P. i Tomeczek, A. (2010). Zbieranie danych o sytuacji społecznej. W: N. Chojnowska-Ochnik i E. Singer (red.), *Metodologia wspierania rozwoju społecznego gminy przez partycypację*. Gminna

strategia rozwiązywania problemów społecznych (s. 5–23). Warszawa: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

- ➔ Kursywą pisze się tylko tytuł pracy zbiorowej. Numery stron rozdziału należy podać przy tytule pracy zbiorowej.

artykuł w czasopiśmie:

Kwiatkowski, S. T. (2013). Stopień dopasowania zawodowego studentów pedagogiki w kontekście psychopedagogicznego paradygmatu przystosowania człowieka do pracy. *Ruch Pedagogiczny*, 4, 101–118.

Szlendak, T., Goszczyński, W. i Krajewska, M. (2019). Praktyki pozametropolitalne: uczestnictwo w kulturze w małym i średnim mieście. *Studia Socjologiczne*, 233(2), 61–98. DOI: 10.24425/sts.2019.126140

- ➔ W czasopismach, które stosują podział na tomy, a w obrębie tomu na zeszyty, obowiązuje następujący zapis: 233(2), 61–98. W pismach, w których nie obowiązuje podział na tomy, po tytule podaje się tylko numer zeszytu i numery stron pismem prostym: 4, 101–118.
- ➔ Numer DOI należy podać na końcu opisu – nie należy kończyć go kropką.

artykuł z gazety codziennej, tygodnika lub miesięcznika:

Kowalski, J. (2012, 20 stycznia). Softys, minister, śmieciarz. *Gazeta Wyborcza*, 11.

Robiński, A. (2020). Złe sprawowanie w kosmosie. *Tygodnik Powszechny*, 15, 50–52.

akty prawne:

Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.). Pobrano z <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?i d=WDU19980210094>

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 11 sierpnia 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz.U. z 2015 r., poz. 1183). Pobrano z <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20150001183>

- ➔ Odwołując się w tekście do aktu prawnego, należy podać jego pełną nazwę.

artykuł w druku:

Robakiewicz, R. (w druku). Wpływ wirusów na izolację społeczną. *Edukacja biologiczna*, 129(2).

praca nieopublikowana:

Gawlikowski, Z. (2004). *Polska adaptacja aplikacji Testu sortowania kart dla seniorów* [Nieopublikowana rozprawa doktorska]. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań.

wyłożony referat:

Szymkiewicz, E. (1994). *Patriotyzm na lekcjach przysposobienia obronnego*. Referat wyłożony podczas LXVII Konferencji Towarzystwa Przyjaciół Edukacji, Wiedzi.

Szaleniec, H. i Kulon, F. (2014). Wpływ rodzaju pisma (ręczne vs komputerowe) na ocenę wypracowania maturalnego z języka polskiego. W: B. Niemierko i M. K. Szmigiel (red.), *Diagnozy edukacyjne, wybory i wyzwania* (s. 75–88). Kraków: Polskie Towarzystwo Diagnostyki Edukacyjnej.

➔ Jeżeli referat został wydany w publikacji pokonferencyjnej, należy opisać go tak jak rozdział w publikacji zbiorowej.

datowana praca udostępniona w internecie:

Główny Urząd Statystyczny (2010). *Struktura ludności według wieku w latach 1975–2030*. Pobrano z www.stat.gov.pl/gus/5840_646_PLK_HTML.htm

➔ Opisu źródeł internetowych nie należy kończyć kropką. Nie należy podawać daty pobrania materiału.

niedatowana praca udostępniona w internecie:

Zastosowanie aplikacji Lorem ipsum do badania trzeźwości uczniów (bdw.). Pobrano 1 kwietnia 2020 z www.vademecum-dydaktyka.pl

artykuł opublikowany w czasopiśmie internetowym:

Konecki, K. T. (2005). Wizualne wyobrażenia. Główne strategie badawcze w socjologii wizualnej a metodologia teorii ugruntowanej. *Przegląd Socjologii Jakościowej*, 1(1). Pobrano z www.qualitativesociologyreview.org/PL/Volume1/PSJ_1_1_Konecki.pdf

wpis na blogu:

Szeląg, M. (2020). *Z muzeum na kwarantannie* [Blog]. Pobrano z epale.ec.europa.eu/pl/blog/zmuzeum-na-kwarantannie

baza danych:

Organisation for Economic Co-operation and Development (2019). *Programme for International Student Assessment 2018* [Zbiór danych i książka kodowa]. Pobrano z <https://www.oecd.org/pisa/data/2018database/>

W przypadku opisów bibliograficznych do tekstów niemających charakteru naukowo-badawczego, podanych w formie dłuższych adresów internetowych, Wydawnictwo zastrzega sobie prawo do ich skracania za pomocą narzędzia Bitly URL Shortener.